

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1574/2021
17.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драган Дашић, адвокат из ..., против туженог „Mercator-s“ ДОО Нови Сад, чији је пуномоћник Живорад Иконовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 304/21 од 09.02.2021. године, у седници одржаној 17.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против ставова првог, другог и четвртог изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 304/21 од 09.02.2021. године.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против става трећег изреке пресуде Апелационог суда у Београду Новом Саду Гж1 304/21 од 09.02.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против става трећег изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 304/21 од 09.02.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици П1 848/18 од 09.07.2019. године, ставовима првим и другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете исплати 30.000,00 динара на име претрпљеног физичког бола, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев тужиље преко досуђених 30.000,00 динара до тражених 200.000,00 динара и то: на име претрпљеног и будућег физичког бола преко досуђених 30.000,00 динара до тражених 120.000,00 динара и на име претрпљеног страха 80.000,00 динара. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 22.889,81 динара, у случају доцње са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 304/21 од 09.02.2021. године, ставом првим изреке делимично је преиначена првостепена пресуда у одбијајућем делу тако што је обавезан тужени да тужиљи исплати на име накнаде нематеријалне штете

за претрпљене физичке болове још 30.000,00 динара и за претрпљени страх 40.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 09.07.2019. године до исплате. Ставом другим изреке делимично је преиначено решење о трошковима поступка садржано у првостепеној пресуди, тако што је обавезан тужени да тужиљи накнади трошкове поступка од још 58.750,19 динара и одбијен захтев тужиље за исплату законске затезне камате на укупно досуђени износ трошкова поступка од 81.640,00 динара за период од 09.07.2019. године до дана извршности првостепе пресуде. Ставом трећим изреке у преосталим деловима жалбе тужиље и туженог су одбијене и потврђена првостепена пресуда у преосталом делу. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове жалбеног поступка од 21.400,00 динара. Ставом петим изреке обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове поступка од 23.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбе чланова 403. став 2. тачка 2. и члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да ревизија туженог није основана (у односу на преиначујући део).

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нема пропуста у примени одредаба ЗПП, при чему другостепена пресуда садржи оцену свих жалбених навода који су од одлучног значаја.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је 23.01.2016. године засновала радни однос код туженог на одређено време до 29.02.2016. године, на радном месту касира, да је распоређена на Одељење деликатеса, да је прошла обуку за рад на наведеном одељењу и рад на саламорезници, да ју је обучила колегиница која је претходно обављала рад на истом одељењу, као и да тужени није доставио писану документацију о прођеној обуци тужиље. У објекту туженог на Одељењу пекаре 23.02.2016. године одржана је презентација – обука запослених за печење пецива и упознавање са системом рада пећи, коју обуку је према налогу пословође морала да прође и тужиља. Тужиља је напустила обуку и отишла да услужи купца, који је дошао на Одељење деликатеса, и приликом сечења саламе на саламорезници због журбе и позивања особе која је држала презентацију упућеног тужиљи, тужиљи је (иако је имала једнократну рукавицу на руци) склизнула рука са саламе и машина јој је ухватила палац десне руке. Машина за сечење је била у исправном стању. Од заштитних средстава за коришћење машине за сечење препоручено је да се користи метална рукавица (која се користи на Одељењу месаре), али иста није била обезбеђена на Одељењу деликатеса јер саламорезница има граничнике који се користе за заштиту руку, као и због тога што је иста незгодна за руковање. Услед задобијене повреде која је окарактерисана као лака телесна повреда, тужиља је трпела физичке болове и страх, у интезитету и трајању утврђеним налазима вештака.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиље делимично основан, оценивши да је тужиља претрпела

повреду на раду за коју је одговоран тужени као послодавац, те је применом одредаба чланова 80. и 164. Закона о раду, члана 9. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду и чланова 155, 173. и 174. Закона о облигационим односима, обавезао туженог да тужиљи накнади нематеријалну штету (ближе наведену у изреци првостепене пресуде), а приликом одмеравања висине накнаде нематеријалне штете суд је имао у виду интезитет и трајање физичких болова у складу са одредбом члана 200. Закона о облигационим односима, као и допринос тужиље насталој штети. Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда у погледу одговорности туженог и доприноса тужиље насталој штети и преиначио првостепену пресуду, па је у складу са одредбом члана 200. Закона о облигационим односима, имајући у виду интезитет и трајање физичких болова и страха који су наступили код тужиље услед повређивања, обавезао туженог на износе досуђене другостепеном пресудом.

По оцени Врховног касационог суда одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...75/14) прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду и у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом. Сагласно наведеном, послодавац одговара за штету коју запослени претрпи на раду и у вези са радом по општим начелима одговорности, а основ за накнаду штете због повреде права запосленог је претпостављена кривица послодавца. Услови одговорности су: да је запослени претрепео штету, да је штета проузрокована на раду или у вези са радом и да не постоје разлози за искључење одговорности послодавца. Повредом на раду сматра се повреда запосленог која се догоди у просторној, временској и узрочној повезаности са обављањем посла, а која је проузрокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дејством, наглим променама положаја тела, изненадним оптерећењем тела или другим променама физиолошког стања организма, као и повреда коју запослени претрпи при обављању посла на који није распоређен али га обавља у интересу послодавца. Одговорност послодавца за накнаду штете запосленог због повреде на раду зависи од основа и услова одговорности. Основ одговорности је кривица послодавца за штетну радњу или пропуштање предузимања радње, ризик од опасне ствари чији је ималац послодавац или ризик од обављања опасне делатности којом се послодавац бави. Кривица послодавца се претпоставља, а пошто се ради о оборивој претпоставци послодавац може доказивати да је штета настала без његове кривице, а што у конкретном случају овде тужени послодавац није доказао.

Одредбом члана 173. Закона о облигационим односима, прописано је да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете, а чланом 174. истог закона прописано је да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави. Према прописима о безбедности и здрављу на раду послодавац је дужан да рад организује и мере заштите на раду спроведе тако да запослени уз нормалну пажњу може да обавља рад без опасности по свој живот и здравље. Пропуштање ове дужности повлачи одговорност послодавца за штету која запосленом услед тога настане. Наведеној обавези одговара право запосленог на безбедност и заштиту живота и здравља на раду. Сагласно наведеном, запослени има право на безбедност и заштиту здравља на раду, у складу са законом, а послодавац је дужан да организује рад којим се обезбеђује

заштита живота и здравља запослених, у складу са посебним законом и другим прописима.

У конкретном случају, тужила је 23.02.2016. године (када се повредила) на Одељењу пекаре присуствовала презентацији – обуци запослених за печење пецива и упознавање са системом рада пећи, коју обуку је према налогу пословође морала да прође, да је напустила обуку и отишла да услужи купца који је дошао на Одељење деликатеса, да јој је приликом сечења саламе на саламорезници, због журбе и позивања особе која је држала презентацију упућеног тужили, тужили је (иако је имала једнократну рукавицу на руци) склизнула рука са саламе и машина јој је ухватила палац десне руке. Тужила је пре отпочињања рада на саламорезници обучена за рад на истој од стране искусније колегинице, али тужени није доказао који је обим и квалитет наведене практичне обуке нити је доказао да је тужила неправилно поступала приликом сечења. Имајући у виду наведено, као и чињеницу да је од заштитних средстава за коришћење саламорезнице препоручено да се користи метална рукавица (која представља додатно обезбеђење сигурности рада на саламорезници), те да иста није била обезбеђена на Одељењу деликатеса, а чијим коришћењем се повређивање могло избећи, то се управо у напред изнетом огледа узрочно-последична веза између употребе опасне ствари и настале штете. Како тужени није поступио на одговарајући начин, односно пропустио је да осигура безбедне услове за рад запослених, у смислу обавезе из члана 9. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду, а начин повређивања и околности под којима је дошло до повређивања тужиле не воде ослобађању од одговорности туженог, у смислу члана 177. став 2. Закона о облигационим односима, то су нижестепени судови правилном применом материјалног права обавезали туженог да тужили накнади нематеријалну штету. При том правилно закључивши да постоји подједнак допринос тужиле насталој штети, због чега тужила има право на сразмерно смањену накнаду штете у смислу одредбе члана 205, у вези члана 192. Закона о облигационим односима. Стога су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Висина накнаде за претрпљене видове нематеријалне штете је правилно одмерена у складу одредбом члана 200. Закона о облигационим односима. Правилан је закључак нижестепених судова да све околности случаја, посебно интензитет и трајање физичких болова и страха, оправдавају досуђивање правичне накнаде, при чему је другостепени суд водио рачуна и о томе да накнада буде адекватна значају повређеног добра, циљу коме служи те природи и друштвеној сврси обештећења, а имао је у виду и допринос тужиле насталој штети.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

Како се ревизијом понављају жалбени разлози о којима се изјаснио другостепени суд дајући аргументе које прихвата и Врховни касациони суд, на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије на основу члана 404. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог изјављеној против става трећег изреке другостепене пресуде као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. ЗПП. Наиме, у конкретном случају ради о парници ради накнаде

штете у којима одлука о основаности тужбеног захтева и примена материјалног права зависи од утврђеног чињеничног стања у сваком конкретном случају. Указивање у ревизији на другачију одлуку нижестепених судова, не указује нужно и на другачији правни став изражен у тој одлуци, јер правилна примена права у споровима са тужбеним захтевом као у овој правној ствари, зависи од утврђеног чињеничног стања. На основу наведеног одлучено је као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог изјављена против става трећег изреке другостепене пресуде није дозвољена.

Наиме, одредбом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради накнаде штете поднета је 12.12.2017. године, а вредност побијаног дела правноснажне пресуде је 30.000,00 динара, што, према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, представља динарску противвредност испод 40.000 евра.

Имајући у виду да се ради о имовинско-правном спору у коме се тужбени захтев односи на новчано потраживање, у коме побијана вредност предмета спора не прелази динарску противвредност 40.000 евра према средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је Врховни касациони суд нашао да је ревизија тужиље изјављена против става првог изреке другостепене пресуде недозвољена.

На основу члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**